

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Ishaja kot priloga „SLOVENCU“ sredi vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan pozrej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravništvo „DOMOLJUBA“ Vodnikovc ulice št. 2. — Namanila se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 3

V Ljubljani, 7. februarja 1895.

Letnik VIII.

Shod na Bledu.

Po z'mi sicer bolj zapuščeni in jednakomerni Bled se je dan 3. t. m. nenadoma vzdramil iz zim-kega kimanja. Bilo je vse živo gorenjskih mož na Bledu. Vršil se je v župni cerkvi slovesni shod sv. Blaža in po tem opoldne pri Petranu shod radoliškega slov. kat. društva. Prostorna Petranova dvorana ni mogla vsprejeti vseh vdeležencev; bilo jih je štiri do pet sto samih čvrstih gorenjskih mož iz Bleda, Gorjana, iz Bohinja, Koprivnika, Radoljice, Leseca, Dobrave, Kroke, Jesenice, Mosenja, Rateča, iz trziškega okraja itd. Ako vpoštevamo skrajno neugodna pota zaradi visokega snega, moramo res občudovati navdušenost gorenjskih mož, ki so prišli vkljub temu iz tako oddaljenih krajev na shod. Toda rekli so po shodu, da so veseli in da bodo v drugič zopet jednako radi prišli. Predsednik društva g. Vurnik je otvoril zborovanje, predstavil kot vladnega zastopnika gosp. okr. glavarja vit. Kalteneggerja ter poudarjal pomen shoda, ki naj se v vsakem oziru vrši vdeležencem v poduk in korist. O prvi točki dnevnega reda govoril je poslanec Povše. Razpravljal je pašniške in gozdne razmere, ki so vzlasti za ta gorenjski okraj prevažnega pomena, reči se sme da vprašanje za življenje, poudarjal potrebo gospodarskih načrtov, pojasnoval vravnavo zemljiškega katastra, govoril o živinoreji. O vsem je govoril jasno in stvarno kot strokovnjak. Za njim je stavljal gospod. Piber, kapelan iz Boh. Srednjevasi, resolucije gledé pašnikov, ki so bile soglasno vsprejete. O teh resolucijah smo že pisali v našem listu. — Župnik iz Korške Bele čast. g. Janez Kačar govoril je temeljito in poučno o Reiffeissenovih posojilnicah ter priporočal, naj se ustanove na Bledu, v Gorjah in v Bohinju. — Dr. Ivan Šušteršič je pozdravljal snovanje Reiffeissenovih posojilnic kot pričetek kmetijske organizacije, katere je pred vsem potreba, ako kočemo, da se zatró žalostni nasledki liberalizma, ki je razdjal ljudsko duševno in gmetno blagostanje. G. J. Rihtarčič, nadučitelj iz Boh. Srednjevasi je govoril o lovu ter pojasnjeval

želje, ki jih ima kmetško ljudstvo zaradi spremembe lovskega zakona. Po predlogu čast. gospoda župnika Azmana izrekli so se vdeleženci shoda soglasno za peticijo na deželni zbor, kakor so jo že poslale mnoge kmetijske podružnice. Gosp. A. Kalan je govoril o podržavljenju notarijata in med soglasnim odobravanjem bil je vsprejet nastopni predlog: Shod slov. katol. društva izraža svoje soglasje s predlogom državnega poslanca Peitlerja, da se podržavi notarijat ter izjavlja željo, da naj tudi slovenski poslanci v državnem zboru podpirajo ta predlog, da se ljudstvo tem preje reši velikih in nepotrebnih stroškov. — Po dovršenem dnevnem redu zaključil predsednik gosp. Vurnik shod s slava-klici na papeža in cesarja in z zahvalo gosp. glavarju za njegovo nepristransko postopanje. — Po shodu sta zbora bohinjskih pevcev in delavcev na Savi poskrbela za prijetno zabavo. Shod ostane vsem vdeležencem v nepozabnem spominu.

Deželni zbori.

Zborovanje deželnih zastopnikov se prav živahno vrši po posameznih kronovinah. Žalibog, da se povsod kaže, kako propada po deželah blagostanje, kako se vedno bolj množe davki, kateri se na hrbet obesaajo vzlasti revnejšemu ljudstvu. Prav jasno se vidi povsod, kam privede ljudstva liberalizem. Ne-le da spodkopuje vero in pošteno krščansko življenje, marveč liberalizem tudi zapravlja premoženje ljudstva ter skrbi samo za bogatine. Sedaj, ko ljudstva spoznavaajo, v kakšne propade jih vodi liberalizem, odvrtaajo se od liberalcev in po svojih krščanskih zastopnikih zahtevajo, da se v javnem življenju zopet začne delati in gospodariti po naukih katoliške vere, ki uči pravičnost za vsakega. V tem oziru so posebne hvale vredni krščanski zastopniki v deželnem zboru dolnje-avstrijskem.

Nas posebe zanimajo deželni zbori, kjer imamo slovenske poslance, zato o teh nekaj več spregovorimo. Začnimo danes z deželnim zborom kranjskim.

Poslanec Povše je s svojimi tovariši stavil ta-le predlog glede pregledovanja zemljiškega katastra: Visoki deželni zbor naj sklene: 1. Deželnemu odboru se naroča: a) da sestavi poljudno pisano knjižico o pregledu zemljiško-davčnega katastra, ki se bo do letos vršil, v kateri naj se županstva pouče o načinu, po katerem se bo revizija izvršila in kako imajo zemljiški posestniki pravico do pritožb oziroma do zahtev, da se vsaj najhujše krivice o cenzitvi odpravijo; b) da poizveduje potom županstev o previsokih, krivičnih vcenitvah, na podlagi, katerih so vcenitveni tarifi previsoko določeni; c) da poizveduje, koliko se je pašnikov po pomoti ali vedoma, ker je na njih tu in tam stalo kako drevo ali grmovje, vpisalo za gojzd, da se po § 13 revizijskega zakona take parcele zopet vpišejo v prejšnjo kulturo; d) da se te poizvedbe z vsemi natančnimi podatki izroče v porabo deželni komisiji za revizijo katastra.

Letos se bo zopet pregledoval zemljiški kataster in zato je predlog velikanske važnosti za kmeta. Boj med gozdi in pašniki, ali prav za prav boj med velikimi posestniki in malimi kmeti je od dné do dné slabšal kmetiško blagostanje. Pašnikov je bilo vedno manj in v tem tudi vedno manj živine. V naši deželi je sedaj za 107.000 oralov sveta manj vpisanega za pašnike; pri tem pa le za 67.800 oralov gojzda več. To se je zgodilo zato, ker se je posebno v planinskih krajih mnogo parcel privzelo za gojzd, dasi je na njih le tu in tam stalo kako drevesce. Če se izdâ predlagana knjižica, ne dvomimo, da bodo naši vrli župani vestno pomagali, da se pri bodočem pregledovanju zemljiškega katastra odstranijo krivice kmečkemu stanu.

Dné 14. jan. je predlagal poslanec Povše s tovariši ta-le predlog: 1. Vis. dež. zbor izvoli izreči se za potrebo prenarodbe zakona z dné 3. dec. 1863, drž. zak. št. 105, ki se tuče domovinske pravice. 2. Dež. odboru se naroča, da o tem sklepu vis. zbora obvesti s peticijo državni zbor. Predlog se je izročil upravnemu odseku v posvetovanje in poročanje. Kmečke občine imajo ogromne stroške vsled sedanje domovinske pravice. Ljudje, ki so svoje moči in svoj denar zapravili na tujem, se vračajo na stara leta domov živeti ob občinskih stroških. Občine morajo za osebe, ki jih že nobeden več ne pozna, plačevati po bolnišnicah, za odgón itd. Zato je imenovani predlog velike važnosti. Na Kranjskem je n. pr. med 1000 prebivalci samo 27 tujcev, na Goriškem 21, v Istri 18, nasprotno pa n. pr. v Nizji Avstriji 123, na Štajarskem 100, na Tržaškem 89. Vlada je državnemu zboru predložila predlog, da mora dati domovinsko pravico vsakemu, kdor 10 let živi v kakem kraju. Za nas bi bilo to ugodno; naša dežela bi gotovo mnogo pridobila. Peticija deželnega zbora bi pa imela gotovo tudi mnogo upliva, da bi se ta stvar v drž. zboru ugodno rešila.

Dné 22. jan. je deželni predsednik v obširni izjavi opravičeval kranjskega glavarja dr. Gsettenhoferja zaradi raznih pritožb v prejšnjem zasedanju deželnega zbora. Dr. Žitnik je predlagal, naj se ta izjava izroči posebnemu odseku v pretres. Ta predlog je vtemeljeval dné 1. jan., koder je živo opisal, s kakšnimi nasprotaji se

morajo boriti gorenjski kmetje krog Trziča za svoje planine. Moska, neustrašena beseda dr. Žitnikova gotovo ne bo ostala brez uspeha. — Dr. Žitnik je tudi stavil interpelacijo na dež. odbor in na dež. vlado zavoljo nepravilnosti pri občinskih volitvah v Trziču, na katero pa vlada do sedaj še ni odgovorila.

Dné 25. jan. je predlagal Povše s tovariši vred ta-le predlog: »Deželnemu odboru se naroča, da odpošlje c. kr. ministerstvu spomenico, v kateri naj razloži stanje naše mlinarske obrti ter prosi, da vlada takoj razveljavi z ministersko uredbo v letu 1882 dovoljeno olajšavo za mlinško-obrtni promet, po kateri so ogerski veliki mlini mogli uvažati žito iz balkanskih dežel carine prosto.«

Ta predlog je velike važnosti za naše mlinarje. Ogerska moka prihaja sedaj k nam tako po ceni, da naši mlinarji ne morejo z njo tekmovali. —

Naši poslanci so grajali, da se je za gledišče več porabilo, nego je bilo dovoljenega, da se deželna bolnišnica tako zida, da se je že sedaj več porabilo, nego je bilo v proračunu. Potegujejo se nadalje za kmetu pravičen lovski zakon itd.

Takozvani napredni narodnjaki so v deželnem zboru večkrat se gani. Poglejmo tedaj! Najpreje moramo omenjati, da je poslanec advokat dr. Ivan Tavčar zopet udrihal po knezoškofu in duhovščini, ko je govoril o solah. Ta mož ne opusti nobene prilike, da bi ne pokazal svoje strupene zagrizenosti do duhovskega stanu in do katoliških nažel. V lepi jedinosti z Nemci in nemškutarji vidimo poleg njega tudi njegove tovariše mej nasprotniki, koder se gre za kako stvar našemu kmetu v korist. Tako je sedaj ta nemško-naprednjaška zveza v odseku sklenila tak načrt lovskega zakona, da bo kmetom v veliko škodo, če se vsprejme. Ves kmečki stan je v listih, shodih in v peticijah izrazil svoje želje, a vse njegove besede so šle liberalni gospodi mimo ušes. Kakor sedaj kaže, bo kmet zopet tepen. — Dalje so se tu napredni gospodje z Nemci vred pokazali prijatelje kmečkega ljudstva. »Slovenec« je namreč pred jednim mesecem prinesel članek, v katerem zagovarja Peitlerjev predlog, naj se notarijat podrtavi. Razvijal je, da ima po notarijatu kmečki stan ogromno, neznosno breme. Nato so pa nemški in liberalni slovenski poslanci pod vodstvom notarja J. Kersnika oglasili se v deželnem zboru, češ da mora vlada poskrbeti, da se ne bo v prihodnje več tako pisalo. S takimi stvarmi se torej pečajo liberalci in sicer vsi brez razločka. Na interpelacijo proti »Slovincu«, ki so jo vložili proseč obrambe »notarijatu«, so podpisani vsi nemški poslanci in izmej slovenskih celo zastopniki kmečkih občin: novo pečeni Arko, notar Svetec, notar Kersnik. Kmečki volivci naj jim ob svojem času primerno odgovoré. Predlogov, ki so jih stavili liberalni Slovenci ni za kmečki stan kaj zanimivih. Dr. Tavčar je predlagal neko zmedeno volivno pravico, Hribar se je parkrat oglašil v ljubljanskih zadevah, sicer pa ni ničesar zanimivejšega povedati od njih. To se sploh opazuje, da »napredni« deželni poslanci, katerih več je tudi mestnih odbornikov, s stališča ljubljanskega mesta presoajo deželne potrebe.

Tako so se n. pr. nekateri izmed njih protivili, da bi se izpremenila domovinska pravica.

Taki dogodki, ki smo jih sedaj opisali, najbolj kažejo, kako je treba kmetom in sploh nižjim stanovom zvezati se med seboj in z največjo odločnostjo stopiti v boj za svoje pravice. Natanko lahko presodijo, kakšni zastopniki so — liberalci in kako neumno je, dati se speljati na led samo z njihovimi sladkimi besedami, katere nikdar ne obrodé nobenega sadu.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. V Črnem Vrhu so osnovali po sklepu občinske seje Raiffeisenovo posojilnico na predlog Gasperja Rudolfa. Naj bi tudi druge občine posnemale ta izgled. — V Ribnici je te dni voda napravila mnogo skode pri žagah, mlinih, podrla je dva mosta in prišla tudi v hleve in hiše. — Država namerava v Ljubljani postaviti pred muzejem Valvazorjev spominek; ob letu ga bomo že menda imeli. — V Senožečah je umrl Valentin Bugorič, po domače Prajz, star 94 let; imel je še vse zobe. Pač redko! — Na Premu se je dekletu Mariji Smerdu pri ognjišču obleka vžgala. Marija in Jozefa Dekleva peljali sta jo k bližnjemu koritu, ogenj pogasili ter jo rešili gotove smrti. — Dne 16. januarja našli so truplo ljubljanskega sijačarja Medičarja, ki je bil več ko 14 mesecev zgubljen v vodi pri D. M. v Polji. Spoznali so ga po črevlju in nogavici z znamenjem in začetnimi črkami. — Cesta čez Ljubelj je bila dalj časa zamedena. — Na Kočevskem so za Slovence slabe razmere. Na Smuki in v Kočevju samem se ponemčuje obilo otrok, ker nimajo slovenske šole. — V Ručetni Vasi v črnomeljski fari utopila se je Marija Rom v vodi. Prebila je led in se spustila v vodo. Vzrok samomoru ni znan. — V Kočevju padla je v vodo 19letna Jozefa Wittreich iz Klindorfa in vtonila. Prala je v Rinzi, izpodrsne se ji in vpije na pomaganje. Izmed ljudi, ki so ravno drli iz cerkve, nikdo ni imel poguma, jo otepi grozne smrti. — Notranjski liberalci sklicali so zaupni shod na 27. jan. v Postojno. Kaj so sklenili, ni znano. Gotovo pa je, da zavednih Notranjcev ne bodo vjeli. Predobro se poznajo ti »prijatelji ljudstva!« — V Šent Jerneju se snuje Raiffeisenova posojilnica. Bog daj, da se ta dobra in prekoristna misel prej ko mogoče uresniči. — V Planini ukradel je predrzen tat 20. jan. v nedeljo popoldne gosp. župniku iz spalne sobe 240 gold. denarja. Tatu iščejo. — V soboto 19. jan. utrgala se je zjutraj orjaška skala kakih sto korakov od Brezij na Gorenjskem. Zasula je občinsko pot na Peračico in Leše. Pot je do malega vsem gospodarjem zaprta k vodi, kamor so hodili napajati živino. Gospodarjem Rešu, Gabrielčiču in N. Cvenkelnu napravila je skala veliko škodo na vrteh. — Isti dan je pogorel v Črnem Vrhu posestnik Fojkar; skode je 400 gold.; posestnik ni bil zavarovan. — V Ljubljani jeli so podirati staro Lukmanovo hišo, kjer bodo na spomlad sezidali novo poštno postlopie. —

Rudniška občina imenovala je okrajnega glavarja in vladnega svetnika gospoda Ivana Mahkota častnim občanom. — V hribih blizu sv. Katarine zlomila si je neka žena iz Puštala pri Loki nogo; prodajala je »mali kruhek« in padla tako nesrečno, da se je ponesrečila. — Ministerstvo je potrdilo načrt za preložitev državne ceste zagrebske po novem železnem mostu čez Krko. — Na železniški progi Trnovo-Šapljane je povozila železnica v noči pred sv. Antonom čuvaja A. Gosarja. V burji je pregledaval železno pot in tu ga je zasačil vlak, mu odtrgal nogo, ga še 50 m dalje vlekel in ga naposled z razdrobljeno glavo vrget v stran. Za njim joka udova in več otrok. — Dne 25. jan. je ob polu desetih zvečer pogorel skedenj F. Puciharju v Ganičah, ljubljanske okolice. Škode je 1000 gold. — V Škocijanu na Dolenjskem je na potu od krsta umrla botra Marija Sinkovec z novokračenko Alojzijo. Botra je bila menda nekaj vinjena in med potjo jo je skorej gotovo zadela kap. — V Zaplani, koder je pred dvema letoma pogorela cerkev, hočejo sedaj zidati novo. Župni upravitelj I. Seigerschmid nabira v ta namen dobrotne darove, ker revni prebivalci sami vsega ne vzmorejo. — Dne 25. jan. je umrl v Hrusici logar kneza Windischraetza obče priljubljeni g. Jak. Sajovic v 73. letu.

S Štajerskega. Konservativni poslanci so v dež. zboru predlagali, naj bi se postavno določilo, da bi otroci na kmetih le 6 let hodili v vsakdanjo šolo, potem pa 4 leta v nedeljsko. To bi bilo kmetom gotovo prav. Za ljudske šole se na Štajerskem potrebuje vsako leto 1.416.300 gld. t. j. tretjina vseh dohodkov; ta ogromna svota pa še vsako leto narašča; kako dolgo še? — Dež. zbor namerava postaviti v proračun 30.000 gld. za zdravnike na deželi. Zdravnikov veliko manjka, ker jih občine deloma ne morejo, deloma nočejo plačevati. — Od 1. sušca do konca novembra podučevalo se bode na vinorejski šoli v Mariboru in na trsovnici v Borlu pri Ptujju po 12 viničarjev o sajenji ameriške trte. Prošnjiki se morajo do 10. febr. oglašiti pri deželni odboru v Gradcu. — Za slov. gimnazijo v Celji prosilo je 56 občin in 4 okrajni zastopi. To pač oči bode celjskim nemškutarjem. — Dne 20. prosinca se je osnovalo v Celju pevsko društvo. — Kakor lani, se je tudi letos predrznilo društvo »Südmark« pri dež. zboru beračiti za podporo. Toda upamo, da bodo pošteni Nemci toliko pravični, da to predrzno prošnjo, kakor prej, odbijejo. Pač pa so darovali celjski mestni očetje 20 gld. No, s tem pač ne bodo nobenega slov. posestva kupili. — Pri Makolah bodo napravili čez Dravinjo most za 4000 gld. — V Rušah bodo letos postavili novo lepo šolo. V Framu se je šola razširila v 4 razrednico. — V Dramljah je na lovu ustrelil M. Svetelšek svojega svaka Martina Vidmarja, da je takoj umrl. — Bratovščina »nazareske družine« šteje v lav. škofiji 10.588 udov. — V novem imeniku duhovščine lavantinske škofije za leto 1895 beremo, da so sedanji vladika njen 54. škof; duhovnikov je 470; najstarejši so veleč. g. Val. Fras, roj. 11. febr. 1805, posvečeni 31. jul. 1831. Zlatomašnikov je 10; dekanij 24, župnij 219, vseh cerkva in kapel 661 in prebivalcev

495.873. V celi škofiji je 8 moških samostanov in 11 ženskih. Zakrament sv. birme se bode to leto delil v dekanijah: Velika Nedelja, Zavrče in Maribor na desnem bregu Drave. — Smrt je pobrala lani 20 duhovnikov; pač obila žetev! Te dni se obhaja sv. misijon v Št. Ilju v slov. gor. in na Dobrni. Župnik v Pilstanju je postal č. g. Marko Tomžič. Prestavljeni so č. g. kapelani: Fr. Bratkovič v Št. Jur ob j. zel., J. Čemažar v Št. Lenart, Fr. Zdošek v Vuzenico, Jak. Vindiš k sv. Ani. Umrl je je 15. jan. č. g. Martin Pirtošek v cvetu svoje mladosti, šele 25 let star. Bog mu daj večni mir!

Koroško. Dne 8. jan. bile so volitve za Tolsti Vrh; zmagali so Slovenci; V Rožku je bilo v tretjem razredu voljeno pet naših; v drugem razredu so se nekateri izneverili; za sedaj je Rožek še nemšk., a v prihodnje ne bo več. V Gozdanji so v vseh treh razredih zmagali odpadniki-liberalci. Ravno tako v Glinjah-Medborovnici. Tudi v bekštajski občini se Slovincem ni posrečilo zmagati. V Štebnu ob Zili so zmagali Slovenci v drugem razredu, drugod nasprotniki. V Šmihelu nad Pliberkom so Nemci pri občinski volitvi tako posebli, da so vložili ugovor. — V Trbižu zadušile so se tri laske delavke. Zvečer so prežgodaj zaprle vratica pri peči. — V Šmartnu na Tolici zadušil se je v snegu Gorčnik. Spravljal je sneg s strehe, a padel je tako nesrečno v sneg, da si ni mogel pomagati. — Blizu Predila zasul je plaz dva moža. Našli so ju mrtva. — V Malem Crknem je pogorela neka hiša in tudi nje posestnik, ki je hotel oteti nekaj obleke iz hiše. — Na celovski realki uči se verouk samo na starih nižjih razredih. Dne 23. jan. je mil. g. knezoškof dr. Josip Kahn predlagal v deželnem zboru, naj se uvede tudi v gornjih razredih pouk v verouku. Saj so ravno krščanskega nauka taki mladeniči najbolj potrebni. — V Doberlvasi so Slovenci pri občinskih volitvah slavno zmagali. Volitev vrtila se je od 9. ure zjutraj do pol 8. ure zvečer. Slava volilcem! — Deželni zbor koroški daje v proračun z l. 1895 potrebatin 1.099.060 gold.; (od tega za sole 515.135 gold.). Doklade bodo prihodnje leto jako velike: 20%, na most, vino itd., 46%, na raznovrste davke, na žgane pijače in lovske karte. Primankujeja je vendar še 45.778 gold. — Dne 27. jan. je bil v Prevaljah ustanovni shod katoliškega delavskega društva, ki se je zelo slovesno vršil. Nad 70 udov je sedaj pristopilo. Bog daj srečo!

Goriško. Vč. g. Štefan Benda, goriski kanonik, je dobil od cesarja viteški križ Franc Jožefovega reda. — Dne 23. jan. je umrl č. g. Ant. Fabjan, župnik v Poljani, v 77. letu. — V Renčah so praznovali zidarji sv. Vincencija praznik. Ker so jim skušali zidarji pri tem zabraniti streljanje, se je začel prepir in pri tem je bilo več zidarjev ranjenih. O ti stvari sedaj sodišče preiskuje. — Na Rojcih pri Standrežu zgorelo je Marušičevim poslopj in blaga v vrednosti 1200 gold. Zatgal je baje hlapec. — Vlada namerava porušiti poslopje goriske gimnazije in tam sezidati poleg pripravnice novo.

Listek.

Sultanovi sužnji.

Carigradska slika iz 17. stoletja.

1. Prihod janičarjev.

Med vsimi cesarskimi gradovi pač nima nobeden lepše lege na svetu kakor sultanov grad, serajil v Carjem gradu. Na onem kosu zemlje, ki leži med Bosporom in onim čudovitim zalivom, imenovanim zaliv zlatega roga, stojé mnogoštevilne palače, vojašnice, stolpi in druga postranska poslopja raznih vrst. Vsa poslopja pa obdajajo krasni vrtovi. Na obeh straneh obliva morje zunanje zidovje, z vrha zidovja pa ima oko krasen razgled tu na sinje valovje marmarskega morja, tam na Bospor in azijsko obrežje, tam zopet gleda živahno gibanje in nestete jambore v zalivu zlatega roga, od suhe zemlje sém pa žaré naproti kupole in minareti, dvigajoči se izmed poslopj sirnega Štambula.

Soliman II. je sezidal sredi 16. stoletja serajil. V njem je stanoval sultan, in z njim vred gotovo 4000 sužnjev. Tisoč sužnjev je bilo vrtnarjev, drugi so bili v službi v palači in pri osebi vladarjevi.

Tako je bil serajil ob jednom največšastnejsi in najžalostnejši bivališču. Koliko bede so sijajne sobane in temne ječe zrlé v teku treh stoletij. Bog jedini vé. Žalostno osodo teh tisoč in tisoč sužnjev moramo pa tem bolj obžalovati, ker so bili do našega stoletja večinoma uporabljeni krščanski otroci. Nobeden Turek ni postal suženj v serajilu, le nekaj zamorcev so privajali iz Afrike, drugi so bili po večjem iz Grškega. Pa tudi na obrežju italijanskem, francoskem, španskem so ugrabili turški pomorski roparji marsikatero ubogo krščansko dete ter je vlekli v Carigrad, vojaške tolpe pa, ki so prodirale zaporedoma do Dunaja, pripeljevale so s seboj cele čete otrok iz Ogerskega, Moravskega, Sedmograškega in Avstrije, sultanu kot zatelen vojskin plen v dar.

Iz teh žalostnih časov pokažem mladim prijateljem sliko.

Bilo je nekega popoldne v majniku leta 1681. Klicarji so bili oznanili, da bode imel hrabri Kara Hasan Oglu, načelnik janičarjev, kateremu je podelil bog zmago nad krščanskimi psi, slovesen vhod in prinesel svojemu gospodu bogat plen. Ze so odmevali pri adrijanopeljskih vratih divji napevi turške vojne godbe in klic: »Prihajajo, te prihajajo!« je šel od ust do ust.

Pred glavnim vhodom v serajil se je postavila dvorna straža ter z divjim krikom odganjala radovedno množico. Na vrhu serajilskega ozidja in pri oknih, starosti očrnjenega stolpa, pa so se tiščali glava pri glavi pazniki nad sužnji.

»Tu sem, brate Ali!« klical je Kapu-Agasi, t. j. prvi nadzornik vseh belih sužnjev, Kislar-Agasi, t. j. prvemu nadzorniku nad vsimi črnimi sužnji, ter vabil starega zamorca k svojemu oknu, ki je bilo ravno nad glavnim vhodom. »Sem brate! Od tukaj jih bomo videli, kakor bi jih kdo ponujal na krožniku. Hvaljen bodi Allah, ki

je pripustil, da so se moje stare oči že tolikokrat pasle nad zajetimi psi krščanskimi!*

»Naj se razveseljujejo oči mojega Abdulah nad tem se tolikrat, kolikor las šteje brada prerokova, katerega blagoslovi Alah!« odvrnil je Ali svojemu tovarišu. »In naj ti prinese Kara Hasan iz zahodnih krščanskih dežel dosti plavalasih in črnookih dečkov. Naš gospod Mehemet senca božja, kateremu naj podeli Alah toliko let, kolikor mu daruje sužnjev, ljubi rdečelične dečke krščanske od zgornje Donave bolj kot blede ujetnike, katere mu prinašajo pomorski roparji iz Italije in Španije, da, celo bolj kot črne otroke mojega rodu, kateri so po mojih mislih lepši, kot vsi beli neverniki na svetu.«

»Tvoja sreča, da si izvzel pravoverne otroke prerokove, o preljubi Ali,« režal se je Abdulah. »Ker pa že tako razsvetljeno sodiš o lepoti, pomagaj mi izbrati one, ki so vredni, da jih privedem pred obličje padiša, presvetlega naslednika prerokovega. Sedaj odpri svoje oči in poišči mi pravih ljudi; zakaj, glej, spreved se je zvil na trg!«

Res se je pokazala konec ozke ulice med veliko cerkvijo sv. Modrosti in serailskim trgom godba; omanen, hreščec glas bobnov, trobent, kotlov se je združil s krikom pozdravljajoče množice in tulenjem stotin cestnih psov brez gospodarjev. Pričela je takoj igrati tudi dvorna godba, in stari Abdulah si je pri groznem kriku tiščal ušesa, v tem ko je črni Ali samega veselja z drugimi vred tulil.

Gotovo dva polka sta se postavila na desni in levi, ko je prišla prtljaga z mnogimi, s plenom obloženimi vozovi in četami v spone okovanih jetnikov. Vozove so postavili v dve vrsti, jetnike pa gnali v sredo. Bili so po večjem krepki, mladi ljudje iz avstrijskih mejnih dežel, katere so divji turški vojaki odvedli iz drage domovine, ko so jo nepričakovano napadli. Trudni, po dva in dva skupaj vkovana, so stali mladeniči in moške, nemo udani v žalostno osodo, kateri ujiti je nemogoče. Ko so pa začuli glasen stok deklet in žen, katere so vlačili surovi vojaki med smehom in zasramovanjem iz pokritih voz, stopila je v marsikatega brata ali očeta gorka solza v oko, in marsikatera pest se je krčila v onemoglem srd. Naposled dvignejo nekateri janičarji se iz poslednjega voza četo cvetočih otrok, dečkov in deklic od 4 do 12 let starih. Plašni so zrlí otroci divjanje vojakov ter pričeli tudi oni glasno jokati. A surovi paznik z divjim pogledom je zavihtel bič nad njih glavami in zakričal nad njimi: »Hej, ali ne bode nehala neverna zalega teh krščanskih psov tuliti in kričati? Kdor potoči le jedno solzo še, zapoje mu moj bič na hrbtu, in kako to diši, poskusili ste že vsi!«

»Bodi tiho, Marija, za Božjo voljo!« šepetal je dvanajstletni deček svoji majhni sestrici, ki se je zastonj trudila, da bi ustavila jok. »Bodi tiho, hud mož te sicer zopet udari z bičem.«

»O Valter, saj ne morem drugače. Le glej, gospe tudi plakajo. In sedaj naju bodo gotovo še ločili, kakor so naju ločili od očeta in matere. Oj, oj, in potem sem čisto sama in bodem žalosti in joku umrla!«

»Ne, Marija, ne bodo naju popolnoma ločili; saj bodeva oba v isti hiši in se bova gotovo včasih lahko videla in pogovorila,« tolažil je deček, ki je imel seveda le slab pojem o tem, kako je velika ona »hiša«, v kateri stanuje sultan, in kako strogo so ločena bivališča za ženske od drugih delov turške hiše. Potem je odkrito pogledal v črne oči svoje sestrice, pogladil ji lahno plave laske ter pristavil: »Vsekako pa ostane pri tebi sveti angelček varuh, dokler boš molila in bodeš pridna, pa ljuba Mamka Božja te bo tolažila in varovala. Tudi obupati nečeva, da nas kdaj odkupijo, morebiti se nama kdaj tudi posreči pobegniti. Ali vidiš tam ona visoka drevesa in kole s toliko vrvmi? To so gotovo jambore ladij, in o. Beno mi je nekda pravil, da pridejo včasih tudi krščanske ladije v turško glavno mesto, — in glej, — ako bi se nama kdaj posrečilo, pobegniti na tako krščansko ladijo, peljala bi se po Dunavi ali po kakem drugem potu proti domu. Torej le vesela in srčna bodi, pa da ostaneš pridna deklica!«

»Da, Valter,« odvrnila je sestrice otroško, po teh besedah že do cela potolažena, ter s predpasnikovim robom posušila poslednjo solzo z nedolžnega otroškega očesa. »Gotovo bom molila k angelčku varuhu in Materi Božji. In kakor hitro ugledaš tako krščansko ladijo, poveš mi, in po noči, ko bode prav tema, izmuzneva se po prstih iz hiše, in Lucijo in Nežiko in Jerico in vse druge krščanske deklice vzameva s seboj in tudi Martina in Jurija in ubogega krivega Konrada. Kaj ne, Valter, vsem bodeva pomagala od todi?«

»Kajpada, ljuba Marica, kolikor jih moreva s seboj vzeti. Bodi tedaj sedaj trdna in srčna; glej, sedaj nas odvedejo v grad.«

2. Pred sultanom.

Med tem pogovorom je prišla tudi zadnja straža janičarjev kričeč na trg ter zaprla se zadnjo odprto stran s svojimi raznovrstno oboroženimi četami. Nato je prijezdil od vhodnih dverij med čete veliki vezir Kara Mustafa ter v imenu svojega gospoda sultana Mehemeta IV. pozdravil poveljnika in njegove častnike. V plačilo bode njim in hrabrim vojščakom, ki so v toliko slavo polumesecu, po najmilostnejem ukazu najvišjega gospoda velik del plena. Tako je govoril veliki vezir, in čete so pozdravile njegove besede z divjim, zmago-slavnim krikom. »Predno pa pričnemo razdeljevati,« nadaljeval je veliki vezir, »bode se mogočni sultan toliko ponižal, da si bode plen sam ogledal ter razsvetljeval premlodnostno s solncem svojega obraza hrabre voditelje svoje vojske.

»Dobro, da smo najboljši del že pospravili,« mislil si je pri teh besedah velikega vezirja Kara Hasan Oglu in marsikateri njegovih častnikov. »Oj gorjé!« mrmral je marsikateri vojak, »sultanu bode toliko všeč, da bode nam malo ostalo.« Toda vsi so klanjali glave in kričali: »Alah blagoslovi našega gospoda in pomnoži njegove dneve, njegovo bogastvo in njegovo slavo!«

Namignil je veliki vezir in pristopili so sužnji k vozovom, jemali uplenjene reči z vozov ter je v spre-

vodu nesli mimo sultana. Najlepši in najdragocenejši predmeti so bili ugrabljeni iz katoliških cerkv in samostanov: srebrni in zlati kelihi, monstrance, z dragimi kameni okrašeni postavki za svetinje, svetilnice, svečniki in druge cerkvene priprave. Razven tega so bile iz mnogih gradov težke, umetno izdelane čase, skleda, krožniki in druga srebrna oprava, beneška ogledala v zlatih okvirih, kupe iz češkega kristala in končno polni zlatih okvirih, kupe iz goldinarjev, katere je roparska druhal zaboji toljarjev in goldinarjev, katere je roparska druhal pobrala v marsikaterem mestecu za odkupnino. V tem, ko so se sužnji obkladali s temi uplenjenimi stvarmi, približala sta se tudi nadzornika sužnjev, katera smo videli prej pri oknu v stolpu, da jima janičarji izročé ujetnike. Grdi zamorec Ali je postavljaj žene in dekleta na jedno stran, na drugo stran pa je razstavljaj Abdulah mladeniče in dečke.

Ko je zamorec zgrabil Marico, da bi jo odtrgal od brata, zahtelo je ubogo dekletce glasno. A zastoj je proseče dvigalo svoje ročice in se plašno oklepalo bratca. Le zaničljivo rezanje so vzbujale njene solze. »No, mala, nič ne pomaga«, smejal se je zamorec, »z menoj moraš in z dekleti. Pa le molči, saj nisem tak strah, kakor misliš, in še lepa svičnata oblačila boš dobila in najboljša sladkarije. Le svojih lepih očesec ne smeš s temi grdimi solzami kaziti.«

Dete sicer ni umelo turskih besed, pa bi je bile tudi malo utešile, ako bi je bila umela. A brat ji je zasepetal: »Pojdi v božjem imenu z zamorcem in drugimi deklicami. Tvoj sveti angel te bode varoval!«. Pri teh besedah je poljubil sestrice, oddal jo Aliju in moško stopil med dečke, katere je razvrščeval Abdulah.

Kapu Agasi je bil dobre volje: zakaj njegovo vajeno oko je opazilo med ujetniki že marsikatega lepo raščene dečka, kakorsne je imel sultan rad za svojih 60 strežajev. Ko pa je ugledal našega Valterja, vskliknil je: »Ta je najlepši med vsemi! Kako pač more pravični bog — bodi visoko čiščen! — tem krščanskim psom dati dečke s takimi očmi in kodri, tako lepega lica in tako polne rasti! Pa seveda, le zato jih jim daje, da morejo njegovi verniki vgrabit si izmed njih najlepše sužnje. Postavi se tu sem na konec vrste, kakor dajemo na koncu obeda najsočneje sadje. — A, kaka dragocena stvarica je pa to? Pri bradi prerokovi, tako nežne pokveke še ni imel seraj! Tisoč mabubov (turški zlati denar, tedaj okoli 3 gold.) je palček vreden. Hej, brate Ali, pridite sem in ogledajte si tega krasnega možička!«

Pri teh besedah je potegnil Abdulah dečka, katerega je imenovala Marica »krivega Konrada«, izmed nesrečnih tovarišev. Bil je v resnici čudno vzrasčena stvar. Tanki, zelo zaviti nožici sta nosili prav tako ustvarjeno telo, na katerem je skoro brez vratu med visokima ramama sedela neprimerna velika glava. Tudi obraz s širokimi ustmi bi bil zopern, ako bi nežne rjave oči vtisa ne blažile.

»No, Ali, kako se vam zdi to preljubeznivo dete?« vprašal je Abdulah ter se od smeha držal za trebuh.

»Ni slabo biago«, odvrnil je zamorec. »Ta presega še onega majhnega žida iz Dalmacije. Sultanka in njene

gospe bodo vesele te nove zabave, ako ga ne vzame sultan sam med svoje dvorne norce. Precej vidimo; vezir že daje znamenje, da je visoki gospod pripravljen.«

»Naprej torej!« vkaže Abdulah. »In ti, mala pokveka idi v vrsti s tem krasnim dečkom. Najbolj je tako videti, kako je oni lep in ti grd.«

V tem je postavil Kapu-Agasi krivega Konrada k Valt-rju, ki je takoj jel tolažiti svojega žalostnega tovariša in ga med sprevedom navduševal. »Hvala ti, Valter«, odgovoril je mali deček. »Ti in tvoja sestrice, vidva sta bila vedno dobra z menoj in me nista nikdar zasramovala, v tem ko so se mi vsi smijali. Vem, da je moje telo grdo; toda moja duša je vendar lepša, kakor duše vseh teh Turkov.«

»Gotovo, Konrad; zakaj pri sv. krstu je bila okrašena z nebesko lepoto, kakor nas je učil o. Beno. Naj se neumneži le smejejo; jedenkrat se bode pokazalo, kdo je večno lep in kdo večno grd. Sedaj pa bodi, ostaneva si vedno dobra prijatelja.«

Med glasno godbo so sedaj slavili Kara Hasan Oglu in njegovi častniki svoj obhod skozi vrsto dvorne straže na dvor. Za njimi so šli sužnji z uplenjenimi dragocenostmi, konec spreveda pa so bili ujetniki, spremljani od straže in prvih dveh nadzornikov.

Kako je strmel Valter, ko je stopal po krasnem vrtu skozi vrsto nešteti sužnjev, katerih obleka je bila tem lepša, čim bližji so bili sultanovemu kiosku! Kako je še le strmel, ko je stopil v biserni kiosk sam. Take krasote bi si ne bil deček domisljeval niti v sanjah. Stene in strop v dvorani so se blisketale v najraznejših barvah perzijskih preprog in prebogato pozlačenih rezljarij. Iz kupole, ki se je vzdigala v sredi dvorane, je visel blisčoč kristalni svetilnik. Kakor ogledalo gladke mramorne plošče na tleh so bile ob straneh z dragocenimi preprogami in širokimi, nizkimi počivalniki pokrite, v sredi pa je umetalen studenec dajal iz premnogih cevij prijetnega hladila. Najlepši pa je bil razgled na suho in na morje, ki soga ponujala velika odprta okna.

V tej dvorani torej je bival pol ležeč na vzvišenem blazinastem prestolu sultan, okrog njega pa prvi njegovi služabniki na dvoru. Povabil je vélikega vezirja na svojo desno, poveljnika janičarjev na levo, poslednjega tudi kratko pohvalil. Njegovo osorno oko je gledalo dragocenosti, ki so mu jih sužnji na kolenih kazali in potem na njegov migljaj ali zakladniku oddajali ali pa na pregrinjalo blizo njega pokladali. Nato so pripeljali ujetnike. Vestno je pregledoval vladar vsakega posebej. Najkrepkejši može in mladeniče je odločil za svoje brodarje, druge za vrtnarske pomočnike ali za sužnje po svojih konjakh, nekatere tudi za strežaje v palači. Izmed dečkov si je izbral najlepše in najkrepkejši. Hotel jih je za svoje strežnike, najnadarjenejši izmed njih so lahko tudi upali, da pridejo do najvišjih državnih dostojanstev, ako zalaje krščansko vero.

Tudi Valter je bil med onim malim številom izvoljencev, katere si je izbral sultan za svojo lastno postrežbo. Proti svoji navadi nagovoril je celó cvetočega dečka ter si dal po tolmaču razložiti, da je sin nem-

škega plemenitnika, ki je imel svoj dom blizu . * ., a so mu janičarji grad zažgali in otroka za plen s seboj vzeli.

»Tako je bilo pisano v zvezdah!« dejal je Mehemet dečku. »Allah ti je dober. Pripeljal te je iz borne hiše v palačo; napraviti te hoče iz nevernega psa služabnika prerokovega, in ako sprejmeš našo vero, bodeš moj najljubši suženj in ob svojem času knez na mojem dvoru ali pa poveljnik moje vojske.«

Tolmač Ahmet-Efendi je prevel te besede; Valter se je skromno zahvalil za vladarjevo naklonjenost, a srčno obstal, da ne bode nikdar izdal svoje vere in da raje umre, nego postane Turek. Sultan, ki je bral dečku z obraza, kaj trdi, pogladil si je sivo brado, ki se je usipala po kaftanu, z zlatom obšitem, otresel z glavo, da so se zablisketali demanti na zelenem turbanu, in izpregovoril: »Da je deček tako srčen ter ne zataji na mojo prvo besedo svoje vere, mi je prav všeč. Izročite ga z drugimi dečki mojemu dvornemu muftiju. Moja nepreklicna volja je, da vsprejme on in vsi njegovi tovariši v enem letu našo vero.«

Namignil je sultan in odvedli so sužnje. (Dalje.)

Gospodarske stvari.

Ponarejanje živeža. Nekdo je potoval iz Berlina v Frankfurt (dve mesti na Nemškem). Na 23 železničnih postajah je kupil kruha, namazanega s surovim maslom. Teh 23 kosov pa ni snedel ampak jih je dal preiskati. Pri preiskavi se je pokazalo, da je bilo na 17 kosih kruha ponarejeno surovo maslo, samo na 6 kosih je bilo pravo.

Sneg in ozimna. Jako ugodno vpliva snežena odeja na ozima žita in na deteljišča. Brez take odeje bi ozima žita pozebla. Kedar se pa sneg začne topiti, potem pa zopet mráz pritegne, da se na snegu skorja naredi, vtegne to žitom jako škodovati. Snežena skorja brani, da ne more zrak do tal priti. Radi tega žitne koreninice poginejo. Temu se opomore, ako se po njivah na večih krajih pretrga snežena skorja, bodisi, da živino zapodimo na tisti prostor, bodisi da s kolmi delamo v sneg luknje. Kjer pomladi še mnogo snega ostane, ga spravimo hitro, ako ga potresamo s sajami, ali pa s pepelom, ali tudi s kako boli črno prstjo. Črna barva naredi, da imajo solnčni žarki večjo moč do snega.

Prošnje radi preuredbe lovske postave. Mnoge kmetijske podružnice so poslale deželnemu zboru prošnje, da bi se načrt lovskega zakona, katerega je deželna vlada izročila v obravnavo kmétijskim potrebam primerno preuredil. Zlasti zahtevajo podružnice, da bi se lov dajal v najem samo za pet let, da bi se lov dajal v najem za vsako davčno občino posebej, da bi lovci maček in psov kmetovalčevih ne smeli streljati, da bi lovci morali vselej kmetu vso škodo povrniti, katero je naredila divjačina. Na tako opravičene želje kmetovalcev se bodo deželni poslanci pač morali ozirati!

Kako je Somrak dvakrat moral dolg plačati. V Ameriki ne najde vsak sreče, ki jo gré tja iskat. Le preveč jih je, ki si tam niti toliko prislužiti ne morejo, da bi si kupili vsakdanjega kruha.

Zalibog je med temi tudi premnogo Slovencev, in že marsikateri, ki je zapustil svojo slovensko domovino, v nadi, da si prisluži v Ameriki denarja v obilici, bil je vesel, ako mu je tam srečnejši rojak posodil potrebnega denarja za pot nazaj v Evropo.

Tudi Somrakov Andrej šel je v Ameriko iskat sreče. — Bil je Andrej svoje dni zal deček, in oče in mati sta ga najbolj ljubila izmed vseh otrok. Da, ljubila sta ga neumno; in ko je dorastel, postal je strah vse okolice. Hujšega ponočnjaka in pretepača ni bilo daleč na okoli, kot Somrakov Andrej.

Predno je moral v vojake, stepel se je še enkrat do dobra, in tedaj nabili so ga fantje tako silno, da je oblezal.

Nekaj so jih radi tega zaprli, ali Andrej ni bil več za vojake, nogo je imel pohabljen.

Toda to ga ni poboljšalo. Med tem mu je umrla mati in zapustila od svoje dote Andreju 200 goldinarjev, katera svota se je za Andreja, ki tačas še ni bil polnoleten, vknjižila v zemljiški knjigi pri posestvu starega Somraka.

Komaj je Andrej postal polnoleten, že je sklenil, podati se v Ameriko.

Ni mu branil stari Somrak. Časi pa so se bili med tem spremenili, Somrakova hiša ni bila več tako trdna kot nekdanj, in z zadnjim denarjem, ki je bil pri hiši, izplačal je stari sina.

Ker pa ni zaupal Andreju, šla sta v mesto, da tam pri notarju podpiše Andrej očetu pobotnico.

Stari Somrak s pobotnico domu, Andrej pa z denarjem proti Ameriki.

Da bi bil stari Somrak izbrisal v zemljiški knjigi tirjatev Andrejevo, o tem ni hotel ničesar slišati. Saj je imel pri notarju narejeno pobotnico v roki!

Andreju se v Ameriki ni najbolje godilo. Dobil je sicer dela v rudniku, ali sila težavno delo je mrzelo dela nevajenemu Andreju in šel je dalje. Pomagal je potem še pri gradbi železnice, ali tudi tu je moral kopačo in lopato sukati od zgodnjega jutra do poznega večera. Polnega bokala ni bilo nikoli in nikjer, in razvajeni Andrej je sklenil odriniti domu. Toda zaslužek je bil sila pičel, in prihraniti si ni mogel ničesar; denar kolikor ga je iz domovine bil še prinesel seboj, pa je že davno pošel.

Iskati je bilo treba na posodo. In res posrečilo se je Andreju dobiti potrebni denar od Kravarjevega Toneta, ki je bil doma iz sosednje vasi. Tone si je bil z neumornim delom in veliko varčnostjo prihranil malo svoto, s katero je hotel doma poplačati najsilnejše dolgove in tako malo razbremeniti svojo domačo hišo.

Prišedši v domovino, ločila sta se Andrej in Tone. Andrej je dobil v Ljubljani službo, Tone pa je šel domu.

Andrej je živel tudi v Ljubljani lahkomišlno in zapravljaj svoj zaslužek, na povračilo Tonetu pa niti mislil ni. Ta je čakal leto dnij, čakal je še nekoliko več;

naposled, ko je slučajno dobil Andreja v Ljubljani, ga je resno opomnil, ali Andrej se mu je le smejal.

Tone izroči to stvar odvetniku. Sodnija obsodila je Andreja v pevrčilo dolžne svote in v stroške. Odvetnik je zasledil, da je za Andreja pri očetovem posestvu vknjiženih v zemljiški knjigi še 200 gld. in začel je ekskvirati.

Kako je gledal stari Somrak, ko ga je sodnija obvestila o teh rečeh, in ko se mu je reklo, da bo moral še enkrat plačati teh 200 gld.

«Saj imam notarsko pobotnico, da sem že plačal jaz jim že pokažem», rotill se je. ter šel v mesto, iskat si odvetnika.

Toda povsodi so ga poučili, da mu ne pomaga pobotnica, in naj je tudi notarska, prav nič, iz zemljiške knjige je razvidno, da ima Andrej od njega tirjati še 200 gld., in te mora sedaj plačati.

Šel je nad Andreja, ali ta se je le smejal, in mu rekel, da nima ničesar, torej tudi ničesar dati ne more.

Stari mož moral je iskati denarja na posodo, da je mogel plačati že davno preje poplačani dolg.

Da so mu njegovi ostali otroci dosti očitali njegovo neprevidnost, mislimo si lahko

Zakaj to pišemo?

To se kmalu pove. Pri nas se je o tem že toliko govorilo, tako na vse strani se je že poučevalo o zemljiški knjigi in njenih lastnostih, posebno naša družba »sv. Mohorja« je že v tem oziru izdala toliko podučnega, in vendar se še enake dogodbe, kot je ravnokar opisana, pripetě tolikokrat.

Naj bi si že vendar zapomnili naši kmetje, da je prvo in veljavno to, kar stoji v zemljiški knjigi glede njihovih zemljišč. Če si kupil zemljišče, ne zapiraj kupnega pisma v omaro, temveč prepisi je preje; če si plačal dolg, ki je vknjižen na tvojem zemljišči, ne spravi preje pobotnice, dokler ni dolg izbrisan, sicer se lahko tudi tebi zgodi, kot se je zgodilo staremu Somraku.

Razne novice.

(Zdravje sv. Očeta.) Za zdravje sv. Očeta se zanimajo po vsej Evropi. Dr. Lapponi, zdravnik Nj. Svetosti, poroča sledeče podrobnosti: Sveti Oče, ki bodo v marcu t. l. stari 85 let, se gledé zdravja izvrstno počutijo. Tekom zadnjih osem mesecev niso jih nikdar obhajale kake slabosti. Da se tako dobro počutijo, morajo se zahvaliti trdni naravi in zmernemu življenju. Ko so bili približno 35 let stari, so zboleli za vročinsko mrzlico. Zadnjih petdeset let so bili kljub vsem naporom delavnega življenja vedno zdravi. Nadalje so zdravi vsi telesni udje in vedno pravilno delujejo; žile niso prav nič napete, žila bje pravilno, brez presledka, 68- do 70krat v jedni minuti. Pogled je dober; sv. Oče lahko čitajo brez očal časnike; posluš imajo izvrsten. Njihova vsakdanja hrana je: Zjutraj čaša kave z mlekom in kruhom; opoludne juha, kuhano meso ali pečena janjetina s krompirjem ali drugo prikuho in mal kozarec dobrega vina; zvečer

juha, kruh in kozarec vina, kakor opoludne. Po zdravnikovem nasvetu se redkokedaj postijo, dasi bi se pogosto radi. Postne dni uživajo najrajsi polenovko. Vsaki dan, če je lepo vreme, gredó na sprehod v vatikanski vrt. Čeprav so na videz slabotni, so vendar krepkejši, kot bi jim kedo prisodil. Spanja potrebujejo prav malo, ponoči zadostujejo tri ali štiri ure spanja in tudi po kosilu malo zadremlejo; pozno gredó spat in zgodaj vstajajo. Edino znamenje visoke starosti je, da se jim tresejo roke. Končno mogoče zanima bralce, da sv. Oče nosljajo.

(Občni zbor kat. polit. društva v Ljubljani) vršil se je 20. jan. v prostorih kat. družbe. Predsednik kanonik Klun je v daljšem nagovoru pojasnjeval politične razmere v Avstriji in posebe v slovenski domovini. Naštevaj je vzroke, zakaj so on in njegovi tovariši ostali v konservativnem klubu; zakaj in doklej hočejo v tej zvezi vstrajati tudi v prihodnje. Za tem sta tajnik dr. Gregorič in blagajnik g. Iv. Peterca poročala o društvenem delovanju in denarnem stanju. Nato se je vršila volitev odbora, pri kateri so bili izvoljeni gg.: dr. V. Gregorič, A. Kalan, K. Klun, dr. J. Ev. Krek, dr. Fr. Papež, Fr. Povše, L. Ravnikar, dr. J. Šustersi, Feliks Stegnar, dr. Ign. Zitnik; za odbornika namestnika gg.: Anton Belec in dr. J. Jančič; za pregledovalca računov gg. Jos. Pichler in Ant. Zupančič. — Odbor si je izvolil za predsednika kanonika Kluna, za podpredsednika dr. Gregoriča in vodjo Povše-ta, za tajnika dr. Zitnika in za blagajnika gosp. F. Stegnarja.

Prešiči so snedli dne 15. januarja poldrugoletnega otroka posestnika Jurija Jankoviča iz Somboreka pri Budapešti. Imenovani posestnik je s svojo ženo in tremi otroci letošnjo zimo stanoval v hlevu, kjer so bili tudi trije prešiči. Dne 15. jan. je šla vsa družina iz hleva razun poldrugoletnega otroka. Ko so prišli nazaj, so prešiči že snedli polovico otroka. Oče in mati se bodeta zagovarjala pred sodiščem.

(Čudna pravica.) Na Spodnjem Štajerskem je bila pred 16 leti nekemu posestniku vkradena krava. Tatu so dobili, toda škode ni mogel povrniti. Umrl je kmalu na to. Ko je tudi njegova žena prišla na smrtno posteljo, povrnila je oškodovanemu 80 goldinarjev. Dediči umrlega tatu pa so začeli pravdo, češ žena ni imela pravico 80 gold. vrniti. In res! Sodišče je modro razsodilo, da mora poškodovani dedičem vrniti 80 gold. in zraven še plačati 50 gold. stroškov. Ali ni to vnebovpjjoče?

(Advokatska.) Kadar advokat kako pravdo dobi, piše svojemu klientu: »Pravdo z Vašim nasprotnikom sem dobil.« Kadar pa odvetnik pravdo izgubi, piše: »Pravdo s svojim nasprotnikom ste izgubili.«

(Premeteni Kinezi.) Da bi otok Tengming obvarovali pred Japonci, kateri so ga še posesti nameravali, zapovedali so mandarin, da mora vse — tudi ženske — obleči vojaško suknjo. — Prepričani so namreč, da se bodo Japonci velike armade zbal in da bo na ta način domovina rešena.

(Živa pokopana.) V Lubunu blizu Petrograda so te dni pokopali kmetico Ant. Praskovo. Ko so rakev že v jamo spustili, zazdeležo se je sinu umrle, da je iz globočine zasilal zdihovalje. Vsi pričujoči pa so se tega tako vstrašili, da so zbežali s pokopališča. Šli so klicat zdravnika, policijo in duhovnika. Šele potem so odprli rakev, a bilo je prepozno. Mrlič je ležal na strani, z levo roko si je podpiral glavo, desna roka je bila vsa zgrizena.

(Kratkoviden lovec.) V Neurode na Pruskem je neki lovec obstrelil gonjača, kateri je nosil vstreljenega zajca na hrbtu. Mož pravi, da je zajca videl, — človeka ne. Ponesrečeni je kmalo umrl.

(Kaj človek v življenju dela?) Mož, ki ni imel drugega bolj potrebnega dela, izračunal je povprek, kaj vse je delal človek, ki je star petdeset let. Preračunal je, da je tak človek 6000 dni prespal, 6500 dni delal, 800 dni se sprehajal 4000 se je kratkočasil z nedeljami in prazniki 1500 dni je jedel in pil in 500 dni je bil bolan. V teh 50 letih pojedel je 17.000 funtov kruha (kakih 8500 hlebov) 16.000 funtov mesa raznih vrst, 5600 funtov sočivja, jajo in rib, spil pa je vode in drugih pijač 28.000 litrov. — Ali je račun prav ali ne, je pač težko dognati. Računar je vzel več ljudi ter primeroma preračunal, koliko da približno pride na posameznika. Ozira se ta račun tudi bolj na življenje po mestih, zakaj pri kmetu bi ne bil mogel naračunati toliko dni za sprehode, ne toliko funtov mesa. Sploh pa je v tem računu še marsikaj izpuščenega, n. pr. koliko kedo v 50 letih pokadi, koliko spregovori besed, koliko tenške porabijo za svoje zalisanje in moški za zabavljanje itd. — No, če drugega ni, za predpust je ta šala dobra.

(Zviti kmet.) Nek kmetovalec prične kopati vodnjak pred svojo hišo. Delo je šlo dobro izpod rok. V nekaterih tednih je bila vže zadosti globoka luknja izkopana. Nečega dne se pa kar najedenkrat vse podsuje. Kmetovalec je bil žalosten, kajti ves trud je bil zastonj. Tu mu pride rešilna misel v glavo. Ko vidi, da ga nihče ni opazil, sleče svojo suknjo, vzame klobuk raz glavo in oboje položi na kraj vodnjaka, potem se pa skrije v bližnjem kozolcu. Črez nekaj časa pride sosed mimo vodnjaka, ko ga pa vidi zasutega in suknjo ter klobuk zraven, ne misli si drugega, kakor da je gospodar sam zasut v globočini. Takoj skliče vso vas skupaj, naznani ljudem nesrečo in vse kar leze in gre, začne trebiti vodnjak, da bi poprej rešili zasutega kmetovalca. Po velikem trudu spravijo vse iz vodnjaka, človeka pa le ne dobijo. Zlovoljni se že proti večeru vračajo vsak proti svojemu domu. Kmetovalec pa izleze iz svojega skrivališča ter si veselo mane roke, da se mu je tako posrečilo vodnjak iztrebiti.

(Parnik Elbe) Dne 30. jan. zjutraj se je v severnem morju parnik severno-nemškega »Lloyda« potopil. Butil je vanj angleški premogovni parnik Crathie in ga je globoko podrl. Ljudje so poluoblečeni, v največjem strahu bežali iz kajut na krov in silili v rešilne čolnike. A dva čolnika sta zaporedoma preobložena po-

greznila se v morskem dnu. Tretji se je rešil. Gotovo je nad 300 ljudij končalo svoje življenje v morskih valovih. Do sedaj se ve le za dvajset oseb, ki so se srečno rešile. Kapitan K. pl. Gössel je ostal na mestu do zadnjega trenutja mirno poveljujoč, dokler ga ni potegnili potapljaljoča se ladja s seboj v globino. Med ponesrečenci je tudi več Avstrijcev, Dunajčanov.

(V plazju zmrznila.) Iz Šturij: Dne 10. jan. sta šla Anton in Fr. Vidmar kupovat surovo maslo. Ker jih ni bilo v pravem času domov, šlo jih je nekaj možakov iskat. Do vrha hriba so sledili stopinje, potem pa je vse izginilo. Videli so, da se je tukaj odtrgal plaz. Zato gredo navzdol in tam najdejo oba zmrznena. Oče je zapustil 7 mladoletnih otrok, sin pa je bil potrjen k vojakom. To Vam je bil žalosten pogreb. Naj v miru počivata.

(Ministri padejo vedno na mehke.) Ogerski bivši ministri dobili so lepo pokojnino. Wekerle dobi 8000 gl., grof Julij Andrássy 4000 gld., Bela Lukacz 5000 gld., Eötvös 8000 gld., Hieronimy 8000 gld., Szilagy 8000 gl., državni tajnik — frامason — Pulaky 4000 gld. — No, bodo že živeli, dokler bo vladala korupcija, ki dovoljuje take pogače!

(Strašna smrt.) Dne 12. januvarija zgorel je na Ogerskem 18-letni Janez Popek iz Begunj pri Cerknici. Ko je v kolibi kuhal vrže ga božjast na ogenj in tako je bil ves sežgan. Tovarisi vrnivši se v kolibo, našli so samo glavo, konec nog v šrevljih in nekaj žganih kostij.

(Ali so zime dandanes milejše ke nekdanj?) Ruski učenjak Vojejkov je preračunjal razmere mej gorkoto in mrazom zadnjih 150 let in je dognal, da je sedaj manj zelo mrzlih dni, kakor nekdanj gorkejša leta (6 do 8 let) menjavajo se z bolj mrzlimi, kar potrjuje tudi ljudska govornica, ki trdi, da imamo na vsakih najmanj let hudo zimo. Najbolj mrzle zime so bile od leta 1780—1820.

(Kako je nastale vine?) — Pisatelj Hahn pojasnjuje pričetek vinske trte v svojih grških bajkah tako-le: Ko je bil Bahuš (bog vina) še majhen, podal se je na pot po Grškem ter se namenil na otok Naku. Pot pa je bila dolga, zato se mej potoma vtujen vsede na kamen ob cesti, da se odpočije. Pred seboj pa je videl, da bode iz zemlje rastlinica. Zdelo se mu je tako lepa, da je sklenil vzeti jo seboj in jo zasaditi. Izkopal je rastlinico ter jo odnesel seboj. Solnce pa je hudo pripekalo in božec se je bal, da bi mu ne vsahnila rastlinica, predno pride do otoka. Najde pa na potu ptičjo kost, zasadi vanjo rastlinico in gre dalje. In rastla je rastlinica prav bujno ter se razrašala na obe strani. Koščica ptičja bila je zopet premajhna in zato išče zopet pomoči. Sedaj najde kost od leva; v to vtakne ptičjo koščico z rastlino. Tudi tedaj je hitro rastla iz levove kosti. Naposled pa najde še debelejšo in mozgovitejšo kost od osla ter vanjo vtakne rastlino z levovo in ptičjo kostjo. Tako pride do Nakosa. Ondi pa ni mogel več ločiti rastline od kosti, preveč se je vanjo zarastla in zato je vse skupaj vsadil v zemljo. In rastlina se je razrastla v lepo vinsko trto ter rodi ljudem sladkega vina. — Toda kaj se pri vinu

prikazuje čudnega? Kaze se pijača, levova in oslova kost. Ako ljudje pije vino, poje kakor pičci; ako pije se naprej, silni so kakor levi; ako le se naprej vlivajo, so kakor osli popolnem brez pameti.

(Od sv. Gregorija) Ze teden dni pri nas ni šolskega poduka. Vzrok temu ni kaka bolezen, ampak občutljiv mrz in pa velikanski zameti branijo, da otroci ne morejo obiskati šole. Ljudje se bojijo, ker se prvi sneg ni odrazil in je se precej drugega padlo, da bi zimska zita ne pozebla. To bi bil hud udarec za kmetovalca! Raje naj bi bila pozebla tista interpelacija zoper »Slovenca«. Škoda bi ne bila! Nekaj bo pa vendar koristila ta interpelacija. Ta interpelacija zopet kaže, da se slovenski in nemški liberalci kaj radi združijo, kadar gre zato, da ubogemu kmetu dajo kako zausnico. S takimi praznimi interpelacijami naj deželni zbor krati čas! Kmet ti pa plačaj!

(Iz vojaške ure.) S čim naj vojak snazi svoje čevlje. prostak Jurič? — S črnim mazilom, gospod podčastnik! — Buteč! — S prepričanjem, da so čevlji kraljeva lastnina.

(V gostilni.) (Ura je ravno odbila polnoči.) Zena: Pojdi že vendar domov, če si boji; vsaj si se ga že vendar danes dovolj navlekli. — Mož: To je bilo včeraj, draga moja, za danes ga mi bodeš vendar vsaj par vrčkov privoščila.

Priloga številka „DOMOLJUBA“ izide dne 21. februarja 1895 zvečer.

Tržne cene v Ljubljani dne 1. februarja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica m. st.	6 90	Špeh povejan, kgr.	64
Reč.	5 30	Sarovo maslo.	72
Ječmen.	5 80	Jajce, jedno.	3
Oves.	6	Mleko, liter.	10
Ajda.	6 65	Goveje meso, kgr.	64
Proso.	6	Telečje.	68
Koruz.	7 20	Svinjsko.	56
Krompir.	3 50	Koščranovo.	40
Leta. hrtl.	12	Pilanc.	55
Grah.	11	Golob.	30
Fifol.	10	Seno, 100 kgr.	1 96
Maalo. kgr.	90	Slama.	2 05
Mast.	66	Drva trda, 4 kub. mtr.	7 20
Špeh sveč.	56	„ mehka.	5 40

P OVESTI

VII. zvezek:

Andrej Kalan

izšel je ravnokar ter se dobiva komad 20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani.
— Tudi III. in IV. zvezek sta še v zalogi.

Na prodaj je iz proste roke

hiša

v Trnovski ulici šte. 13.

Več se izve pri lastniku Francu Kramerju, pos.
sestniku v Kurji vasi št. 6.

77 3-3

**Najcenejši in najboljši vir
nakupovana!**

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani

priporoča:

Ovet zoper trganje (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gl. 25 kr.

Marijinoeljske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gl.

Planinski zeliščni ali prvi strop za odraslene in otroke; raztvarja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gl. 50 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanju, skafem želodec. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gl. 5 kr.

Redilna štupa za živino za odstranjevanje potrebe pri kravah, konjih in prašičih. — Zavojček z razbilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zavojčkov samo 2 gl.

Ovet za konje. Najbolje mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, stekanju nog, strpenju v boku, v križu itd., s kratka pri vnanjih boleznih in hihah. — Steklenica z razbilnim navodom vred stane le 1 gl., pet steklenic z razbilnim navodom vred le 4 gl.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva se dobijo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja
v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. 144 (24-18)

Pri slatem drž.
jabolku.

J. PSERHOFER

Zum goldenen
Reichsapfel.

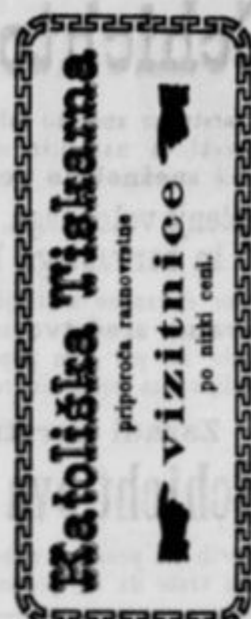
lekarnar na Dunaju, I., Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice, poprej **universalne kroglice** imenovane, so staro-
znano zdravilno sredstvo. — Že mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih
zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Od teh
kroglic velja: 1 škatlica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavej s 6 škatlicami 1 gld. 5 kr., pri
nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, velja s poštnine prosto
pošiljati: 1 zavej kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zaveja 2 gld. 30 kr., 3 zaveji 3 gld. 35 kr., 4 zaveji
4 gld. 40 kr., 5 zavejev 5 gld. 20 kr., 10 zavejev 9 gld. 20 kr. (Monj nego jeden zavej se ne more
odposlati.) — Prosi se, da se zahtevajo izrečno **Pserhoferja kri čistilne krog-**
lice in gleda na to, da ima vsaka škatlica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenaki
petat J. Pserhofer in sicer v **XX** rdeči **XX** barvi. 190 12-7

Balsam za ozebljine J. Pserhoferja, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr. —
Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr. — **Ameriška**
maša za protin, 1 gld. 20 kr. — **Prašek proti potenju nog**, škatlica 50 kr., s frankovano
pošiljavi 75 kr. — **Balsam za gušo**, 1 flakon 40 kr., s frank. pošlj. 65 kr. — **Zdravilna**
esenca (Prašek kapijice), proti sprinenemu želodcu, slabej prebavljivosti itd. 1 stekl. 22 kr. —
Angleški šušeni balsam, 1 steklenica 50 kr. — **Fijakarski prašek**, proti kašlju itd. 1 škatla
35 kr., s frankovano pošiljavi 60 kr. — **Tannochinin-pomada J. Pserhoferja**, najbolje sredstvo
za pospeševanje rasti las, 1 škatlica 2 gld. — **Universalni obliž**, prof. Steudel-a, sredstvo
primerne ranam, oteklinam itd. 1 lonček 50 kr., s frank. pošljat. 75 kr. — **Universalna čistilna**
sol A. W. Bullrich-a. Domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljanja, 1 pak. 1 gld.

Kazen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske
farmaceutične specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni
prekribe. — **Pošiljate po pošti** vršate se najhitreje proti predpošiljavi zneska, vedje pa tudi
proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštni nakaznici), je poštnina
dosti nižja, nege pri pošiljavih s povzetjem. **XX**

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi v Ljubljani pri G. Piccoli-ju.

Najboljša, izredno okusna je župnika Kneipp-a sladna kava

OHRANNA-ZNÁMKA

4½ kilograma za gld 210.

v rdečih štirioglatih
zavitkih s slike žu-
pnika Kneippa.

Oelzova kava

v rdečih okroglih
zavitkih. 24—3

Vsaka posebej po-
rabljena ali pomočani
nameščata popolnemu
navadno zrnatu kavo.
Dobivata se v vsaki
boljši prodajalnici.

Kjer ni zaloge,
pošlje je izdelevatelj
(Oelz v Bregencu) po
pošti v zavejih po

639 24—8

Herbabny-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta že 25 let s največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdrav-
nikov najbolj priznani in priporočani pravi sirup rastaplja
slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pēt, daje slast
do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo
jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahke si prilevajoči
obliki, je jako koristno za narajanje krvi, rastopijve fos-
forno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih
otročih pospešuje narajanje kostij. Cena steklenice Her-
babnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po pošti
20 kr. več za ravnanje. (Polevnihi steklenic ni.) 196 20—4

Svarilo! Svarilo!

pojavljajo pod enakimi ali podob-
nimi imi ti, a se vendar posvoji
sestavi in svojem učinku po-
polnoma različe od našega origi-
nalnega 22 let obstoječega pod-
fosfornasto kislega apneno-
železnega sirupa. Zahteva naj
te sorej vselej izrečno Herbabny-jev apneno- železni
sirup. Paži naj se tudi na to, da je zraven stoječa
oblastveno protokolirana varstvena znamka na
vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati
niti s nižjo ceno, niti s drugimi pretvezami, da bi
kupili kake ponaredbe! 627 20—8

Osrednja razpošiljalnica za provinije: na Dunaju, le-
karna „zur Barmherzigkeit“ Neubau, Kaiserstrasse
75. Prodajajo ga gg.: lekarnikarji: V Ljubljani J. Svoboda, G.
Piccoli, Ubald pl. Trnkócsy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju:
J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner,
G. Prodám, A. Schindler, A. Mizsam, lekarnikar. F. Prodám, M.
Mizsam, drog.; v Brezah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd):
E. Müller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Ko-
metter, A. Egger; v Novem mestu: A. pl. Sladovica; v St. Vidu:
A. Reichel; na Trbiču: A. Slagl; v Trstu: E. Zanetti, A. Sut-
tina, B. Biasoletto, J. Scavallo, E. v. Leutenburg, P. Prendini,
M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Ormožli:
J. Blažek; v Velikovu: J. Jobst; v Wolfsebergu: J. Hath.

Naznanilo!

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem otvoril
dné 1. januarja 1894

ново štacuno z mešanim blagom

pri Mali nedelji.

Ker bom prodajalnico pri sv. Jurju tudi še nadalje imel,
torej bom mogel kot lastnik dveh prodajalnic vse blago še
mnoogo cenejše prodajati, kot doslej.

K obilnemu obisku se prav topla priporočam ter zago-
tavljam izvrstno postrežbo.

Franz Senčar,

3—3

trgovec pri sv. Jurju ob Ščavnici.

Loterijske srečke.

Dunaj, 28. januarja:	29.	86.	71.	78.	43.
Gradec, 26. januarja:	58.	18.	49.	68.	59.
Lina, 1. februarja:	82.	79.	40.	15.	24.
Trst, 1. februarja:	9.	47.	60.	43.	2.

Schichtovo patentno milo

z varstveno znamko labuda, je neporekljivo najbolje sredstvo, da dobiš snežnobelo perilo, za čiščenje volnenega, svilnega in barvastega blaga,

kakor dokazano najbolje raskuževalno sredstvo za vsakešno perilo in pri tem popolnoma neškodljivo za perilo in roke. 188 9

Zaradi izvrstne kakovosti so sloveča tudi
Schicht-ova štedilna jedrčna mila,

katerih ne presega noben konkurenčni izdelek. Ta mila imajo po tem, kake vrste da so, jedno teh-le varstvenih znamk: 302 12-9

Jurij Schicht, Ustje ob Labi (Aussig a. d. E.),
tovarna za milo, sveče in palmovo jedrčno olje.

Najnižje cene

Največji izbor

Preobleke

Popravila

L. Mikusch,

tovarna delnikov,
Ljubljana, Mostni trg 18.

3

Vsakdo

kateri rabi odlikovano fe-
lodčero tinkturo lekarne
Piccoli-Java pri „angelju“
v Ljubljani, se obrani zdrav
in krepak šalodeo, lahko
prebavlja jedila in se obrani
zaprtju telesa.

Cena steklenici
je 10 novcev.

Vnanja naročila
razpošilja proti
povzetju zneska.

148 24 19

CASNI DIPLOM

1891-1894

8 ZLATIH KOLAJN

Pozor: zahtevajte in jemljite
le kavo s svojo znamko
„Kathrein“.

Kot zaščitilo za bobovo kavo se priporoča
po zdravniških tiskanih, otrokom in bolnikom;

Najboljše, edino zdravje in ob vsaki
najboljše praksi k bobovi kavi je:

KATHREINER-

KNEIPPOVA SLADNA KAVA.

Najčistejši prirodni plod
v celih zrnih,
ki se ne daje ponarejati.

Se dobi povsod: $\frac{1}{2}$ Kile za 25 kr.

203 15-3

Izdajatelj: Dr. Ivan Jancič.

Odgovorni urednik: A. Katan.

Tiska „Katoliška Tiskarna.“